

Aby sme plnšie pochopili, ako môže byť internet novým účinným prostriedkom nielen farskej pastorácie u nás na Slovensku ale aj v misijných krajinách, kde misionári takisto pracujú predovšetkým vo farnostiach, musíme sa najprv hlbšie zamyslieť nad tým, čo farnosť ako taká je, ako má pastorácia vo farnosti vyzeráť, ktorých oblastí sa musí dotýkať, aké sú jej základné vlastnosti a ktoré požiadavky a úlohy musí v súčasnosti pastorácia vo farnosti spĺňať, aby bola dostatočne efektívna a privádzala veriacich bližšie k Bohu i k sebe navzájom. Len takto môžeme správne pochopiť, ako používať internet ako prostriedok tejto pastorácie. Inak nám hrozí, že sa internet znova stane iba ďalšou nepotrebnou ba nebezpečnou vecou v rukách Zlého na odcudzenie veriacich Bohu i ostatným veriacim vo farnosti.

Základné definície a charakteristiky farnosti

Definícia farnosti sa líši od toho, kto a prečo sa na farnosť obracia. Takto je farnosť chápaná ako:

- **inštitúcia** – farnosť ako subjekt práva má vzťah k iným právnym subjektom
- **súkromná záležitosť farára** – farnosť stotožnená s tými, ktorí ju tak či onak reprezentujú – farár, kostolník, známi farníci v obci a pod.
- **spoločenstvo veriacich** – farnosť ako rodina synov a dcér Nebeského Otca

Podľa kanonického práva je farnosť určité, natrvalo zriadené spoločenstvo kresťanov v miestnej cirkvi, zverené pod vedením diecézneho biskupa do pastoračnej starostlivosti farárovi, ako jej vlastnému pastierovi. Tak, ako rád hovorieval Ján XXIII., je farnosť studňou v obci, pri ktorej si

Napísal Balek Robert
Pondelok, 17 Máj 2010 11:13

všetci utíšia svoj smäd. V súčasnosti sme na internete svedkami vzniku tzv. i-church – akejsi internetovej formy cirkvi alebo virtuálnej farnosti, jej organizácie a vzájomnej komunikácie. Členovia takéhoto spoločenstva sa stretávajú iba na internete, pretože mnohí sú z rôznych krajín sveta a je nemožné fyzicky sa stretávať pravidelne. Celý život takejto virtuálnej farnosti prebieha na internete vo forme textov, fotiek, audio alebo videonahrávok, prípadne oznamov o rôznych pripravovaných akciách. Do budúcnosti bude pravdepodobne potrebné vyhradiť špeciálne kňazov iba na pastoračiu cez internet, ktorí by spravovali určité väčšie či menšie spoločenstvá ľudí na internete vo forme akýchsi virtuálnych farností ako spoločenstiev veriacich bratov a sestier jedného Otca. Fyzická vzdialenosť totiž na internete už nie je problém, ktorý by znemožňoval aktívnu a častú komunikáciu.

Základné oblasti pastorácie vo farnosti

Kňazi i samotní veriaci by mali im prislúchajúcu pastoračiu vo farnosti rozvíjať v týchto oblastiach:

1. **Liturgia** – slávenie liturgie. Tu sa môžu realizovať skutočne všetci podľa svojich možností a liturgických pravidiel ako lektori, akolyti, rozdávatelia sv. prijímania, zboristi, organisti, kantori, trvalí diakoni a pod. Všetci títo potrebujú medzi sebou komunikovať, vzdelávať sa vo svojich úlohách a organizovať svoju činnosť. K tomuto im môže byť internet ako komunikačné médium veľmi nápomocný.

2. **Evanjelizácia** – vedenie druhých k rozhodnutiu sa pre Krista. Otázkou stále zostáva, ako hlásať evanjelium vo svete, ktorý je už dnes tak veľmi závislý na prostriedkoch spoločenskej komunikácie? Odpoveďou môže byť práve internet, ktorý sa ukazuje v súčasnosti ale aj do budúcnosti ako silné evanjelizačné médium k osloveniu mnohých hľadajúcich len tak sa ponevierajúcich virtuálnym svetom kyberpriestoru. Mnohí z internetistov totiž hľadajú zmysel svojho života, hľadajú Boha, duchovno.

3. **Katechizácia** – vyučovanie tých, ktorí sa pre Krista rozhodli. Na katechézu detí sme zvyknutí v školách. Katechéza dospelých je u nás na Slovensku ešte dosť neznáma činnosť, hoci veľmi potrebná predovšetkým pre rodičov, učiteľov na školách alebo tých kresťanov, ktorí sú zapojení do miestnych samospráv. Internet je v tejto oblasti vďaka možnosti uchovávať množstvo dokumentov a diskutovať na rôzne témy veľmi vhodným priestorom na katechizáciu nielen detí ale i dospelých.

4. **Martyria** – vydávanie svedectva svetu o Kristovi. Vďaka svojej silnej komunikačnej stránke je internet jedným zo silných prostriedkov svedectva o Kristovi celému svetu.

5. **Charita** – konanie charitatívnej služby vo farnosti. Pri tejto službe nejde iba o prácu sociálneho pracovníka, ale aj o pastoračné rozhovory a doprevádzanie chorých, starých a ich príbuzných, resp. prinášanie eucharistie chorým. Internet je pre takýchto pripútaných na lôžko jedinou možnosťou komunikácie s mnohými priateľmi, ktorí sú príliš vzdialení alebo zaneprázdnení, aby chorých mohli navštevovať každý deň.

6. **Koinonia** – prekonávanie tendencií k rozdeleniu a rozpadu spájaním ľudí a vytváraním spoločenstiev ako priestoru života. Aj tu, ako sme už spomenuli vyššie, je internet vďaka širokej škále komunikačných nástrojov dostatočným priestorom pre stretávania sa virtuálnych ale i reálnych spoločenstiev so špecifickými pravidlami, ktoré zaručujú morálne bezpečnú komunikáciu medzi ich členmi. Veľkou výzvou pre Cirkev je práve táto schopnosť sebaorganizácie virtuálneho spoločenstva na základe pravidiel.

Je dôležité, aby kňazi aj samotní veriaci dokázali využívať internet vo všetkých načrtnutých oblastiach pastorácie, či už ako prostriedok získavania nových kontaktov s veriacimi alebo neveriacimi z farnosti, alebo ako prostriedok k udržiavaniu a prehĺbeniu už existujúcich osobných kontaktov s veriacimi či neveriacimi. Stále treba mať pritom na pamäti fakt, že internet nikdy nenahradí osobnú pastoráciu tvárou v tvár, môže byť však jej výborným doplnkom.

Pôsobenie laikov vo farnosti

Každý laik si musí vždy byť vedomý, že je „členom Cirkvi“, ktorému bola zverená originálna, nenahraditeľná a neprenosná úloha, ktorú musí spĺňať pre dobro všetkých. Samotní laici sú teda povolaní zapojiť všetky svoje sily do pastorácie vo farnosti. Pastoračnú prácu laikov vo farnosti môžeme vidieť vo všetkých predošlých oblastiach pastorácie, predovšetkým je to však v rodinách, keďže drvivá väčšina veriacich v rodinách žije. Je zaujímavé ako sa všetky predošlé oblasti pastorácie sústreďujú do života rodiny – pastoračná práca takýchto otcov a matiek totiž znamená predovšetkým výchovu ich detí k viere a k životu podľa evanjelia svojím slovom (katechizácia) a vlastným príkladom (martyria) a privádzanie detí ku sviatostiam a ich spoločné prežívanie (liturgia). Okrem starostlivosti o deti ide aj o starostlivosť o ich rodičov a starých rodičov (charita), preukazovanie obetavej, trpezlivej lásky plnej vďačnosti, aby mal každý vo farnosti možnosť prežiť posledné chvíle svojho života v kruhu vlastnej rodiny. Vytváranie a prežívanie spoločenstva rodiny vo vzájomnej láske, prijatí a pochopení (koinonia) je svedectvom pre svet o Božej láske voči všetkým ľuďom (evanjelizácia).

Predovšetkým od laikov a to nielen vydatých či ženatých ale aj slobodných je dnes žiadaná a potrebná pohotovosť a ochota k vedeniu rozhovorov, čo je v súčasnosti označované ako „diakonia slova“, hlavne keď ide o kontakt s niekým, kto nemá partnera k rozhovoru, teda o akési vedenie pastoračných rozhovorov a doprevádzanie blížnych v ich životných ťažkostiach. Predovšetkým mladí ľudia dnes vyhľadávajú nielen bežné informácie, ale aj veľmi osobné témy a hľadajú partnera na rozhovor, pretože ho vo svojom okolí často nenachádzajú. Ide nielen o vedenie rozhovoru s jednotlivcom, manželským párom alebo skupinou osôb ale aj o animovanie, teda oživovanie a vedenie rozhovoru v spoločenstve. Môže to byť rozhovor nad Písmom, rozhovor o starostiach a ich riešení alebo debata na vieroučnú morálnu tému. Veľa

Napísal Balek Robert
Pondelok, 17 Máj 2010 11:13

Ľudí dnes iba hľadá niekoho, kto by im načúval. A až ten, kto dlho načúva, môže druhému aj niečo užitočné povedať. Dialóg totiž nie je hádka ani odmietanie tých, ktorí sú iní. Je to metóda vyjasňovania, vzájomného obohacovania a zdieľania. Predpokladom dialógu teda nie je len vôľa ho viesť, ale taktiež jasnosť vlastného presvedčenia spojená so schopnosťou byť tolerantný, čo neznamená byť ľahostajný k názoru druhého ale pristupovať k druhému s úctou a rešpektom k jeho odlišnostiam, ktoré nie sú zlé iba preto, lebo sú neznáme, iné ako naše. Schopnosť viesť on-line diskusiu na internete je však trochu odlišná. Treba si uvedomiť, že tu nepočuť príjemný hlas moderátora, nevidno výraz jeho tváre ani reč tela, všetko je postavené na jeho umení viesť diskusiu civilizovaným a hodnotným smerom. Bez toho sa z nej môže stať iba obyčajné hlúpe opakovanie nezmyslov a urážok.

Laik má ešte jednu výhodu oproti kňazovi – nebudí strach tým, že by bol oficiálnou autoritou, ani tým, že je mnohokrát vzdelanejší v teológii než jeho partneri. Pozná z vlastných skúseností veľa rodinných, pracovných a spoločenských situácií, ktoré ľudia prežívajú, o ktorých sa rozprávajú. Laik teda nemá byť nepodareným klerikom, ale práve naopak – podareným laikom – Kristovým svedkom. Zároveň je laik podľa cirkevných pokoncilových dokumentov povolaný zúčastňovať sa iniciatív v spoločenských komunikačných prostriedkoch, ktoré majú čoraz väčší význam.

Práve z týchto dôvodov majú byť laici hybnou silou pastorácie vo farnosti a to nielen osobnými kontaktmi s inými veriacimi či neveriacimi, ale aj prostredníctvom masmédií, medzi ktoré v súčasnosti nepochybne patrí práve internet. Mnohí veriaci totiž potrebujú skutočne iba jednoduchý rozhovor s človekom, ktorý možno prežíva podobné problémy ako on. Často stačí iba vypočuť druhého bez zbytočných rád, jednoducho načúvať a tak viesť druhého k objaveniu svojho riešenia. A takéto možnosti načúvania a vzájomného obohacovania sa črtajú nielen v komunikácii cez telefón napríklad na linke dôvery, ale aj prostredníctvom komunikačných nástrojov internetu akými sú e-mail, blog, fórum, konferencia či chat. Veľkou pomocou je na internete práve anonymita, ktorá pomáha človeku, ako sme si už vyššie spomenuli, zveriť sa druhému s takými intímnymi záležitosťami, ktoré by v realite nikomu nehovoril. Je už potom na dotyčnom človeku, či chce zo svojej anonymity vyjsť do reality.

Pri riešení niektorých problémov sú potrební aj odborníci z rôznych oblastí napr. z psychológie, cirkevného práva alebo medicíny. Takýmto odborníkom by mal byť vyhradený špeciálny priestor v rámci pastorácie na internete, kde by mali veriaci možnosť prebrať s nimi všetky možnosti riešenia daného problému